Әзел-әзелден ата-бабаларымыздың үгит-нәсиятларында, мақал ҳәм гүрриңлеринде, сондай-ақ, шайыр ҳәм данышпанларымыздың шығармаларында дослық сезими уллыланған, егер айтыў керек болса, бундай көзқарас әсирлер даўамында қан-қанымызға сиңип кеткен. Бир сөз бенен айтқанда, халқымыз әзелден қәдирлеген дослық - мақсетлерди бирлестиретуғын, тынышлықты тәмийинлейтуғын байланыс. Халықаралық дослық күниниң кең көлемде белгилениўи бул байланысты және де беккемлеўге хызмет етеди.

Пайдаланылған әдебиятлар

1. Өзбекстан Республикасы Президенти Мүрәжәәтнамасы 2020 ж.
2. И.А.Каримов. Юксак маънавият енгилмас куч. Т. 2009 й.
3. М.Куронов. Дунёнинг мафкуравий манзараси Т.2 017 й.
4. https://yuz.uz/news/millatlararo-totuvlik-va-hamjihatlik--tinchligimiz-garovidir

РЕЗЮМЕ. Мақалада бүгинги күнде глобалласыў нәтийжесинде халқымыз турмысындағы өзгерислер, олардың унамлы ҳәм унамсыз тәреплери сөз етиледи. Республикамызда жасаўшы түрли миллет ўәкиллериниң аўызбиршилиги, дослығы ҳәм оны және де беккемлеўге қаратылған ислеп шығылған нызам-ҳүжжетлери мақсетли ислеўи, Инсаният ушын тынышлықтың қәдири ҳаққында сөз етиледи.

РЕЗЮМЕ. В статье рассматриваются изменения в жизни нашего народа в результате глобализации, их положительные и отрицательные стороны. Речь идет о единстве, дружбе представителей разных национальностей, проживающих в нашей республике, а также о целевом исполнении разработанных законодательных актов, направленных на его дальнейшее укрепление, о ценности мира для человечества.

SUMMARY. The article discusses the changes in the life of our people as a result of globalization, their positive and negative aspects. It speaks about the unity, friendship of representatives of different nationalities living in our republic and the purposeful work of the developed legislative acts aimed at its further strengthening, the value of peace for humanity.

DO‘STLIK – TINCHLIK TUMORI

Karamatdin Zaretdinov Qurbanbaevich – dotsent
«Texnogen va san’atshunoslik» fakulteti dekani

Tayanch so‘zlar: do‘stlik, tinchlik, millatlararo totuvlik, xalqaro hamkorlik, madaniy almashuv, millatlararo do‘stlik, barqarorlik.

Ключевые слова: дружба, мир, межнациональная гармония, международное сотрудничество, культурный обмен, межнациональная дружба, стабильность.

Key words: friendship, Peace, interethnic harmony, international cooperation, cultural exchange, interethnic friendship, stability.

Ota-bobolarimiz azal azaldan qo‘shnichilik munosabatlariga e’tibor bilan qarashgan. Diorimizdan Buyuk ipak yo‘li orqali chet davlatlardan savdo karvonlari orqali turli millat vakillari kelib va yurtdoshlarimiz boshqa davlatlarda savdo sotiq bilan shug‘ullanishgan. Respublikamizda bir qancha millatlar Mustaqillikning dastlabki yillaridan boshlab bag‘rikenglik va insonparvarlik madaniyatini rivojlantirish, millatlararo va konfessiyalararo hamjihatlikni, jamiyatda fuqarolar totuvligini mustahkamlash, barcha fuqarolarga millati va diniy e’tiqodidan qat’i nazar, teng huquq va imkoniyatlar yaratish, yosh avlodni vatanparvarlik, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat, Vatanga muhabbat va sadoqat ruhida tarbiyalash O‘zbekistonda davlat siyosatining muhim ustuvor yo‘nalishlaridan biri etib belgilandi.

Bugungi kunda respublikamizda faol «xalq diplomatiyasi» asosida chet eldagi vatandoshlarimiz bilan muntazam va o‘zaro foydali munosabatlarni yo‘lga qo‘yish, xorijiy mamlakatlar bilan do‘stona munosabatlarni va madaniy-ma’rifiy aloqalarni mustahkamlash orqali o‘z faoliyatini O‘zbekistonda yashab kelayotgan barcha millat va etnik diasporalarning tarixi, madaniyati, ma’naviy qadriyatlari, milliy

an'analari va urf-odatlarini saqlash hamda har tomonlama rivojlantirish tamoyillariga asosan olib borayotgan Respublika baynalmilar madaniyat markazi, 138 ta milliy madaniy markazlar, O'zbekiston xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik va madaniy-ma'rifiy aloqalar jamiyatlari kengashi, shuningdek, 34 ta do'stlik jamiyatlari muvaffaqiyatli faoliyat yuritib kelmoqda.

2017-2021-yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasining qabul qilinishi va amalga oshirilishi, biz yashayotgan bugungi davrning o'zi davlatimiz mustaqilligi va suverenitetini mustahkamlash, mamlakat atrofida xavfsizlik, barqarorlik va yaqin qo'shnichilik muhitini yaratishga qaratilgan puxta o'ylangan, o'zaro manfaatli va amaliy siyosatni yuritish, shuningdek, aholi, ayniqsa, yoshlar ongida insonparvarlik qadriyatlarini, turli millat vakillari o'rtasida o'zaro hamjihatlikni yanada mustahkamlash, bu borada amalga oshirilayotgan ishlarni sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarishni taqozo etmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi Farmoni jamiyatda barqarorlik, tinchlik va totuvlikni ta'minlash, fuqarolar ongida katta, ko'p millatli yagona oilaga mansublik tuyg'usini mustahkamlash, milliy madaniy markazlar va do'stlik jamiyatlari faoliyatini har tomonlama qo'llab-quvvatlash va yanada rivojlantirish, xorijiy mamlakatlar bilan madaniy-ma'rifiy aloqalarni kengaytirishga qaratilgan.

Do'stlik masofa tanlamaydi, til, din yoki irq bilan chegaralanmaydi. U nafaqat insonlarni, shuningdek xalqlarni va davlatlarni ham o'zaro hurmat, ishonch asosida birlashtiradi. Shu sababli qator xalqaro tuzilmalar, jumladan BMT faoliyatining tub negizida xalqlar aro do'stlikni mustahkamlash maqsadi mujassam. [1.]

Bugungi globallashuv jarayonida insoniyat oldida turli murakkab ijtimoiy, siyosiy va iqtisodiy muammolar paydo bo'layotgan bir davrda xalqlar va davlatlar o'rtasidagi do'stlik va hamkorlikni rivojlantirish alohida ahamiyat kasb etadi. Tinchlikni saqlash va mustahkamlashning asosiy omillaridan biri - xalqlar o'rtasidagi do'stlik rishtalarining bardavomligini ta'minlashdir.

Do'stlikning ahamiyati

Do'stlik-insoniy qadriyatlarning eng yuksak namoyonidir. U faqat alohida shaxslar o'rtasida emas, balki butun jamiyatlar, davlatlar va madaniyatlar o'rtasida ham mavjud bo'lishi mumkin. Do'stlik tufayli xalqlar o'zaro bir-birini yaxshiroq anglaydi, madaniy va tarixiy merosni o'rganadi va qadrlaydi. O'zbekiston – ko'pmillatli davlat sifatida xalqlar do'stligining yorqin namunasi hisoblanadi. Bu yerda turli millat va elatlar vakillari bir oiladek tinch-totuv hayot kechirmoqda. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonunlarida ham millatlararo totuvlikni ta'minlashga qaratilgan asosiy tamoyillar mustahkamlangan. O'zbekistonning bu boradagi tajribasi xalqaro miqyosda ham yuqori baholanmoqda. Jumladan, Markaziy Osiyo davlatlari o'rtasida xalqlar do'stligini mustahkamlash bo'yicha qator xalqaro tadbirlar tashkil etilib kelinmoqda. Bu tadbirlar nafaqat mintaqaviy barqarorlikni ta'minlash, balki iqtisodiy va madaniy aloqalarni rivojlantirishga ham xizmat qilmoqda.

Tinchlikning kafolati sifatida do'stlik

Tinchlikni saqlash – butun dunyo hamjamiyatining muhim vazifalaridan biridir. Do'stlik rishtalari esa tinchlikning kafolati hisoblanadi. Tarixda ko'plab mojaro va urushlar xalqlar o'rtasidagi tushunmovchilik va dushmanlik sabab yuzaga kelgan. Do'stlik esa bu kabi kelishmovchiliklarni bartaraf etish, murosaga erishishning eng samarali yo'lidir. Xususan, O'zbekiston tashqi siyosatida qo'shni davlatlar bilan do'stlikni mustahkamlash masalasiga alohida e'tibor qaratiladi. Prezident Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan mintaqa davlatlari o'rtasida siyosiy, iqtisodiy va madaniy aloqalarni mustahkamlashga qaratilgan qator dasturlar ishlab chiqildi va muvaffaqiyatli amalga oshirilmoqda. Bu tashabbuslar nafaqat O'zbekiston, balki butun Markaziy Osiyo mintaqasida tinchlik va barqarorlikni ta'minlashga xizmat qilmoqda. Do'stlikni rivojlantirish uchun quyidagi amaliy chora-tadbirlar muhim ahamiyat kasb etadi:

1. **Madaniy almashuvlar:** Turli millatlar va davlatlar o'rtasida madaniy tadbirlar o'tkazish, festival va ko'rgazmalar tashkil etish xalqlarni yaqinlashtirishda muhim rol o'ynaydi. O'zbekistonda har yili tashkil etiladigan «Xalqlar do'stligi» festivali bu borada yorqin misoldir.
2. **Ta'lim va ilmiy hamkorlik:** Talabalar almashinuvi, birgalikda ilmiy loyihalar va tadqiqotlar olib borish orqali xalqlar o'rtasida do'stlik aloqalari mustahkamlanadi. Xususan, xalqaro universitetlar va ilmiy markazlar bilan hamkorlik doirasida ko'plab qo'shma dasturlar amalga oshirilmoqda.
3. **Sport musobaqalari:** Sport xalqlarni birlashtiruvchi kuch sifatida do'stlik va totuvlikni targ'ib qiladi. Xalqaro sport musobaqalarida

O‘zbekiston sportchilari turli millatlar vakillari bilan hamkorlik ruhida ishtirok etmoqda.

4. **OAV orqali targ‘ibot:** Teleradio va matbuot orqali xalqlar do‘stligi mavzusida ko‘rsatuv va maqolalar tayyorlash, ijobiy misollarni yoritish muhimdir. Jumladan, O‘zbekiston Milliy teleradiokompaniyasining «Do‘stlik rishtalari» dasturi bu borada yaxshi natijalar bermoqda.

5. **Ijtimoiy loyihalar:** Turli millat vakillarining hamkorligini ta’minlashga qaratilgan ijtimoiy loyihalar do‘stlikni mustahkamlashda muhim rol o‘ynaydi. Masalan, qishloq joylarda millatlararo madaniy markazlar ochilishi bu borada muhim qadamlardan biridir.

Tarixiy tajriba va zamonaviy qarashlar

O‘zbekiston tarixida millatlararo do‘stlikni mustahkamlash borasida boy tajriba mavjud. Ayniqsa, Ikkinchi Jahon urushi davrida boshqa millat vakillarining O‘zbekistonga ko‘chirilishi va ularning bu yerda iliq kutib olinishi xalqlar do‘stligining yorqin namunasi sifatida e‘tirof etiladi. Bugungi kunda bu an‘analar zamonaviy sharoitlarda yangi bosqichga ko‘tarilmoqda.

Xulosa sifatida shuni aytish mumkun. Do‘stlik – tinchlik tumori, uni asrash va rivojlantirish esa har bir davlat va jamiyatning ustuvor vazifasi bo‘lishi lozim. O‘zbekiston tajribasi shuni ko‘rsatadiki, millatlararo totuvlik va do‘stlikni ta’minlash orqali barqarorlikka erishish mumkin. Xalqaro miqyosda tinchlik va do‘stlikni rivojlantirish bo‘yicha amalga oshirilayotgan sa’y-harakatlar kelajak avlodlar uchun yanada tinch va farovon dunyo yaratishga xizmat qiladi. Shuning uchun ham do‘stlikni rivojlantirishga qaratilgan barcha tashabbuslarni har tomonlama qo‘llab-quvvatlash zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh. M. (2020). *O‘zbekistonning yangi taraqqiyot strategiyasi*. Toshkent: O‘zbekiston nashriyoti.
2. Karimov I. A. (2011). *Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch*. Toshkent: Ma’naviyat.
3. Ahmedov A. (2018). *Markaziy Osiyoda xalqaro munosabatlar*. Toshkent: Universitet nashriyoti.
4. Saidova N. (2021). «Millatlararo totuvlikni mustahkamlashning dolzarb masalalari». *Ilmiy-Amaliy Anjuman Materiallari*, 5(2), 34-38.

REZYUME. Mazkur maqolada do‘stlikning jamiyat va davlatlar rivojidagi ahamiyati yoritilgan. Xususan, O‘zbekistondagi millatlararo totuvlik tajribasi, xalqaro do‘stlikni mustahkamlash yo‘lidagi chora-tadbirlar va tinchlikni ta’minlashning asosiy omillari tahlil qilingan. Madaniy almashuv, ta’lim va sport orqali xalqlarni yaqinlashtirishning ahamiyati ko‘rsatilib, O‘zbekiston tajribasi xalqaro miqyosda yuqori baholangani ta’kidlangan. Ushbu maqola do‘stlik rishtalarini mustahkamlashga qaratilgan tashabbuslarning dolzarbligini ochib beradi.

РЕЗЮМЕ. В данной статье освещается значение дружбы в развитии общества и государств. В частности, был проанализирован опыт межнационального согласия в Узбекистане, меры по укреплению международной дружбы и основные факторы обеспечения мира. Подчеркнута важность сближения народов через культурный обмен, образование и спорт, высоко оценен опыт Узбекистана на международном уровне. Эта статья раскроет актуальность инициатив, направленных на укрепление узы дружбы.

SUMMARY. This article covers the importance of friendship in the development of society and states. In particular, the experience of interethnic harmony in Uzbekistan, measures to strengthen international friendship and the main factors for ensuring peace have been analyzed. The importance of bringing peoples closer through cultural exchange, education and Sports has been shown and the experience of Uzbekistan has been highly appreciated internationally. This article reveals the relevance of initiatives aimed at strengthening friendship ties.